

**TURUN
YLIOPISTO**

Luokanopettajaopiskelijoiden esiintymisjännitys liittyen vieraan kielen opetukseen

Kasvatustieteen
Kandidaatintutkielma

Laatijat:
Kaisu Laine
Amalia Virjonen

26.3.2026
Turku

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Tutkinto-ohjelma, oppiaine: Luokanopettajan tutkinto-ohjelma, kasvatustiede

Tekijät: Kaisu Laine ja Amalia Virjonen

Otsikko: Luokanopettajaopiskelijoiden esiintymisjännitys liittyen vieraan kielen opetukseen

Ohjaaja(t): Yliopistolehtori Elisa Vilhunen

Sivumäärä: 35 sivua

Päivämäärä: 26.3.2026

Tutkimuksen tavoitteena oli tarkastella, miten luokanopettajaopiskelijat kokevat esiintymisjännitystä liittyen vieraan kielen opettamiseen. Tutkimuksessa tarkasteltiin myös sitä, miten aiemmat kokemukset vaikuttavat jännitykseen ja miten luokanopettajaopiskelijat kokevat luokanopettajakoulutuksen valmistavan vieraan kielen opettamiseen. Lisäksi tutkimuksessa tarkasteltiin esiintymisjännityksen yhteyttä opetusmetodien monipuolisuuteen.

Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena, ja tutkimusaineisto kerättiin haastattelemalla neljää luokanopettajaopiskelijaa puolistrukturoidulla haastattelulla. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina lähitoteutuksina. Haastattelut äänitettiin ja litteroitiin. Aineisto analysoitiin jakamalla litteroidut haastatteluaineistot osiin ja niistä muodostettiin taulukko tulkinnan tueksi.

Tutkimustulokset osoittivat sen, että luokanopettajaopiskelijat kokevat jännitystä liittyen vieraan kielen opettamiseen, mutta jännitys ei ollut ylitsepääsemätöntä. Aiemmat kokemukset kielen oppimisesta ja käytöstä olivat yhteydessä kielen opettamisen jännittämiseen. Myönteiset kokemukset vähensivät jännitystä, kun taas kielteiset kokemukset lisäsivät puolestaan jännityksen kokemusta. Opetusmenot olivat vieraiden kielten kohdalla monipuolisempia kuin muissa oppiaineissa. Opetuksessa käytettiin enemmän kirjaa ja havainnollistavia materiaaleja tukena. Tuloksista voi huomata myös sen, että luokanopettajaopiskelijat kokevat luokanopettajakoulutuksen puutteelliseksi vieraiden kielten opettamiseen oppimisen osalta.

Tutkimus oli tärkeä toteuttaa, sillä samankaltaista tutkimusta on toteutettu varsin vähän. Tutkimuksella lisätään tietoa luokanopettajaopiskelijoiden kokemasta esiintymisjännityksestä liittyen vieraan kielen opettamiseen. Tämän tiedon avulla voidaan muun muassa kehittää luokanopettajakoulutusta vieraan kielen opettamisen ja esiintymisjännityksen osalta.

Avainsanat: vieras kieli, esiintymisjännitys, opetusmenot, luokanopettajakoulutus

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
1.1	Vieraan kielen oppiminen	5
1.2	Opetusmenetelmät	5
1.3	Esiintymisjännitys	6
2	Tutkimuskysymykset	8
3	Menetelmä	9
3.1	Osallistujat	9
3.2	Tutkimuksen toteutus	9
3.3	Aineiston käsittely	10
3.4	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	11
4	Tulokset	13
4.1	Luokanopettajaopiskelijoiden kokemus esiintymisjännityksestä liittyen vieraan kielen opetukseen	13
4.2	Esiintymisjännityksen esiintyvyys opetusmetodeissa vieraan kielen opetuksessa	15
4.3	Aiempien kokemusten vaikutus vieraan kielen opetuksessa	16
4.4	Luokanopettajaopintojen valmistaminen vieraan kielen opettajaksi	18
4.5	Tulosten yhteenveto	20
5	Pohdinta	22
5.1	Tutkimuksen keskeiset tulokset	22
5.2	Tutkimuksen luotettavuus ja rajoitteet	24
5.3	Tutkimuksen merkitys luokanopettajan työn kannalta ja jatkotutkimusideat	27
	Lähteet	29
	Liitteet	31
	Liite 1. Haastattelukysymykset	31
	1. Miten koet jännitystä elämässä? Millaisissa tilanteissa?	31
	2. Millaisia fyysisiä ja henkisiä reaktioita jännitys tuottaa?	31
	3. Millaista jännitystä koet opetustilanteissa?	31
	Liite 2. Tietosuojalomake	32
	Liite 3. Taulukko haastatteluvastauksista	34

1 Johdanto

Tutkimuksemme käsittelee luokanopettajaopiskelijoiden kokemaa esiintymisjännitystä liittyen vieraiden kielten opettamiseen. “Esiintymisen jännittäminen on yleinen ilmiö, ja jopa 30–50 % 12–24-vuotiaista nuorista raportoi sosiaalisiin tilanteisiin liittyviä pelkoja” (Kunttu, ym., 2006, s. 4586). On siis aiheellista olettaa, että usea luokanopettajaopiskelijakin kokee jonkinlaista esiintymisjännitystä, sillä ammatti on osittain esiintymiskeskeinen.

Tutkimuksessa tarkastelemme, millä tavoin luokanopettajaopiskelijoiden kokema esiintymisjännitys vieraan kielen opetuksessa on yhteydessä opetustilanteeseen sekä opetustilanteessa käytettäviin opetusmetodeihin. Opetusmenetelmät voidaan jakaa esimerkiksi opettajakeskeisiin, oppilaskeskeisiin tai opettajan ja oppilaan välisen vuorovaikutuksen huomioiviin opetustapoihin. (Ganyaupfu, E, 2013, s. 2) Tutkimme myös, onko kokemus jännittävästä opetustilanteesta yhteydessä etukäteen muodostuviin asenteisiin, jotka liittyvät vieraiden kielten oppitunteihin.

Aihe on tärkeä tutkittavaksi, sillä esiintymisen jännittäminen ja pelkääminen ovat yksilön elämää rajoittavia tekijöitä. Esiintymisjännitys on haitallista, sillä se vaikuttaa kognitioiden ja fysiologian lisäksi käyttäytymiseen. (Arjas, P, 2002, s. 13) Esiintymisjännitys ei kuitenkaan välttämättä tee esiintymisestä kielteistä kokemusta, koska esiintymään tottuneetkin ja siitä nauttivatkin ihmiset jännittävät usein esiintymistä. (Kunttu, ym., 2006, s. 320)

Esiintymisjännitystä liittyen vieraan kielen opetukseen on selvityksemme perusteella tutkittu aiemmin varsin vähän, vaikka koemme aiheen tärkeäksi ja yleiseksi. Siksi haluamme itse perehtyä siihen, miten luokanopettajaopiskelijat kokevat esiintymisjännitystä opettaessaan vierasta kieltä.

Esiintymisjännitykseen voi vaikuttaa myös se, minkälaiset ennakoasenteet kieltä kohtaan on, ja mistä kielestä on kyse. “Positiivisista kielenoppimiskokemuksista virtaa opiskelijaan uskoa ja voimaa kielikurssin ulkopuolellekin vahvistuneen kieliminän, opiskelijaminän ja minäkäsityksen myötä.” (Hartikainen, V., 2003, s. 364) Kielteiset asenteet kieltä kohtaan voivat johtua muun muassa epävarmuudesta omasta osaamisesta sekä se, ettei kielen opiskelu tunnu mielekkäältä tai tarpeelliselta. Etenkin ruotsin kieltä kohtaan tunnetaan kielteisiä asenteita, ja sitä onkin tutkittu jonkin verran. Eräänä syynä ruotsin ”asennevammaan” nähdään aiemmat huonot kokemukset ruotsinopinnoista. Aiemmillä kokemuksilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti peruskoulusta kumpuavia negatiivisia muistoja. (Hartikainen, V., 2003, 376)

Tutkimus auttaa havainnollistamaan myös sitä, miten esiintymisjännitys tulee ilmi tulevien luokanopettajien käyttämässä opetusmetodeissa. Opetusmetodeja käytetään eri tieteenaloilla, ammateissa ja oppimisympäristöissä, mutta terminologia, kuvaukset ja soveltamistavat vaihtelevat suuresti. Erilaisia opetusmetodeja käytetään kouluissa tukemaan oppijoita tiedon, taitojen ja asenteiden rakentamisen prosessissa. (Sharon, ym., 2024, s.1)

1.1 Vieraan kielen oppiminen

Vieraan kielen oppiminen on tärkeää, sillä mahdollistaa oppimiseen laajemman näkökulman, parantaa kykyä nähdä yhteyksiä eri sisältöalueiden välillä ja edistää monialaista näkökulmaa samalla lisätessään kulttuurienvälistä ymmärrystä (Moeller, A., Catalano, T., 2015, s. 327). Vieraan kielen oppiminen ja opettaminen on siis tärkeä osa suomen koulutusjärjestelmää.

Opetussuunnitelman perusteet kertoo kaikkien koulussa opeteltavien kielten olevan mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokaisen opettajan olevan kielen opettaja. “Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle” (Opetussuunnitelma, 2014). Opetussuunnitelman mukaan: “Vuosiluokilla 3–6 kaikilla oppilailta on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä; yhteisessä A1-kielessä sekä B1-kielessä ja mahdollisesti myös A2-kielessä.” Kieltä ei ole tarkoitus opettaa pelkästään ilmaisun välineenä, vaan sen on tarkoitus kehittää taitoa lukea tekstejä, tulkita äänitteitä, keskusteluja ja muita oppimistehtävien asiasisältöjä. Ne ovat keskeinen ja tärkeä osa kielen oppimisympäristöä. (Jaatinen, R., 2003, s. 75) “Vieras kieli opitaan parhaiten hyvin monitasoisessa inhimillisessä kohtaamisessa” (Jaatinen, R., 2003, s. 79).

Kieli määritellään vieraaksi kieleksi, jos se ei ole virallinen kieli maassa, jossa sitä opetetaan. Tutkimuksessamme käsittelemme kuitenkin myös ruotsin kieltä, vaikka se onkin Suomessa toinen virallinen kieli. Ruotsin kieltä ei siis voida määritellä suoraan vieraaksi kieleksi, mutta se voidaan huomioida tutkimustuloksissa, sillä ruotsin kieltä opetetaan suomalaisissa peruskouluissa, eikä se ole tutkimuksessamme haastateltavien osallistujien toinen äidinkieli.

1.2 Opetusmenotit

Opetusmenotit voidaan jaotella monin tavoin, joista yksi tunnettu esimerkki on neljään yleiseen alaluokkaan jakamisen malli. Tässä opetusmenotit ovat jaettu perinteiseen-, monikanavaiseen-, merkitykselliseen- sekä yksilöllisyyden huomioivaan opetukseen.

Opetusmetodien taustalta on tunnistettavissa oppimiskäsityksen pääkategoriat, jotka ovat behaviorismi, kognitivismi ja konstruktivismi sekä kriittinen pedagogiikka. (Parkkola, M., 2024, s. 2) Opetusmenotit ovat tutkimuksellemme oleellisia sillä ne ovat vahvasti yhteydessä luokkahuonetilanteeseen vieraan kielen oppitunneilla. Opetusmetodeilla on tutkittu olevan yhteys oppilaiden akateemiseen suorittamiseen. Lisäksi opetuksen laatu heijastuu usein oppilaiden saavutuksiin (Ganyaupfu, E., 2013, s.29). Näin ollen voidaan todeta tiettyjen opetusmetodien olevan oppimisen kannalta tehokkaampia kuin toisten ja onkin tutkittu, että oppilaat rakentavat paremman ymmärryksen opittavasta aiheesta laajemmin silloin, kun he saavat osallistua ongelmanratkaisun kautta opittuun aiheeseen tuntityöskentelyn aikana (Ganyaupfu, E., 2013, s. 33).

Vieraan kielen oppimisen kannalta opetusmetodien valinnalla on suuri merkitys, sillä kielen oppiminen on sekä kognitiivinen että sosiaalinen prosessi (Lightbown, ym., 2021). Kommunikoiva lähestymistapa, tehtäväperustainen oppiminen sekä oppilaiden aktiivista roolia korostavat menetelmät ovat osoittautuneet tehokkaiksi, koska ne tarjoavat mahdollisuuksia käyttää kieltä tarkoituksenmukaisesti ja rakentavat ymmärrystä oppilaan omien kokemusten kautta. (Richards, ym., 2014) Yhdistelemällä perinteisiä ja oppilaslähtöisiä opetusmetodeja opettaja voi tukea sekä rakenteiden oppimista että kommunikatiivista sujuvuutta, mikä on keskeistä vieraan kielen kokonaisvaltaisessa hallinnassa.

1.3 Esiintymisjännitys

Esiintymisjännityksen käsitettä käytetään monessa eri merkityksessä. “Yhdelle jännitys on positiivinen, suoritusta parantava voimavara, toiselle negatiivinen, kaiken tuhoava tunne” (Arjas, P., 2002, s. 15). Esiintymisen jännittäminen voidaan kategorisoida monitasoiseksi ilmiöksi. Esiintymään tottuneet ja siitä nauttivat ihmiset voivat myös jännittää esiintymistä (Kunttu, ym., 2006, s. 4585). Esiintymisjännitys voi koitua myös ongelmaksi.

“Korkeakouluopiskelijoilla esiintymisjännitys saattaa haitata opintojen etenemistä, sillä opintoihin kuuluu seminaariesitelmää, demonstraatioita, opponointia, pakollisia puheviestinnän kursseja, sekä esiintymistä vaativia tilanteita. Myös työelämässä ongelma tulee vastaan, sillä korkeakouluopiskelijat valmistuvat usein ammatteihin, joissa esiintyminen on osa työtä” (Kunttu, ym., 2006, s. 4585). Luokanopettajan työ on osa tätä ammattiryhmää, jonka työnkuvan keskiössä on esiintyminen.

Jännityksen ja etenkin kielijännityksen on osoitettu vaikuttavan oppijan motivaatioon ja siten erilaisten tekijöiden välillä myös oppimissaavutuksiin. Kielijännitys tarkoittaa jännitystä liittyen vieraan kielen käyttämiseen eri konteksteissa. Kielijännitys vie huomiota itse kielen oppimisesta, jolloin oppimissaavutukset jäävät ahdistuneisuuden varjoon. (Kangasvieri, T., 2022, s. 66) Kielijännitys aiheuttaa ahdistuneisuutta, vetäytymistä ja lisää mykkyyttä sekä kielenkäyttötilanteiden välttelyä (Kangasvieri, T., 2022, s. 67). Tästä syystä luokanopettajaopiskelijoiden kokema jännitys vieraita kieliä kohtaan on tärkeä ja oleellinen osa tutkimustamme.

2 Tutkimuskysymykset

Tässä tutkimuksessa tavoitteenamme on selvittää luokanopettajaopiskelijoiden kokemuksia esiintymisjännityksestä liittyen vieraan kielen opetukseen. Tarkastelemme myös, millä tavoin esiintymisjännitys näkyy valituissa opetusmetodeissa ja niiden monipuolisuudessa. Lisäksi selvitämme myös, onko aiemmilla kokemuksilla vieraan kielen tai esiintymisjännityksen parissa merkitystä opetustilanteessa tapahtuvaan jännitykseen. Näiden näkökulmien pohjalta päädyimme tutkimuskysymyksiin, jotka ovat seuraavat:

1. Millaista esiintymisjännitystä luokanopettajaopiskelevat kokevat liittyen vieraan kielen opettamiseen?
2. Miten esiintymisjännitys näkyy opetusmetodien monipuolisuudessa?
3. Millainen merkitys aiemmilla kokemuksilla on vieraan kielen opettamisen jännittämisessä?
4. Miten luokanopettajaopinnot valmistavat vieraan kielen opettamiseen?

3 Menetelmä

Tutkimuksemme toteutimme kvalitatiivisilla tutkimusmenetelmillä. Kvalitatiivisella tutkimuksella on useita tarkoituksia, kuten tutkittavan aiheen kuvaileminen, selittäminen, raportoiminen ja keskeisten käsitteiden luominen (Cohen, ym., 2018, s. 287). Suoritimme aineistonkeruun haastattelemalla neljää, erään suomalaisen yliopiston luokanopettajaopiskelijaa. Tällä lähestymistavalla pyrimme kattamaan laajan näkökulman luokanopettajaopiskelijoiden esiintymisjännityksestä liittyen vieraan kielen opetukseen. Tämän lisäksi haastattelu aineistonkeruumenetelmänä tuki kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksia ja auttoi vastaamaan tutkimuskysymyksiimme.

3.1 Osallistujat

Tutkimukseemme osallistui neljä luokanopettajaopiskelijaa eräästä suomalaisesta yliopistosta. Keräsimme haastateltavat lähettämällä sähköpostiviestin kaikille kyseisen yliopiston luokanopettajaopiskelijoille. Luokanopettajaopiskelijat olivat 2.–6. -vuoden opiskelijoita, ja osallistuminen tutkimukseen oli vapaaehtoista. Tutkimukseen osallistujat olivat opettaneet jotakin vierasta kieltä joko sijaistaessaan tai opetusharjoitteluisa. Vieraaksi kieleksi sopi mikä tahansa muu kieli kuin suomi. Vaikka vieras kieli määritellään kielenä, joka ei ole virallinen kieli kyseisessä maassa, haastateltavat saivat tutkimuksessamme viitata myös ruotsin kieleen vieraana kielenä, sillä haastateltavista kukaan ei puhunut ruotsia ensimmäisenä tai toisena äidinkielenään.

3.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluna. Puolistrukturoitu haastattelu tarkoittaa osittain järjesteltyä ja osittain avointa haastattelua (Hirsjärvi & Hurme 2001, s. 47). Olimme siis laatineet valmiit tutkimuskysymykset, joita käytimme haastattelurunkona, mutta vapaa keskustelu ja tilanteeseen sopivat lisäkysymykset olivat mahdollisia. Laadimme haastattelukysymykset itse ja pyrimme muotoilemaan kysymykset tutkimusaiheellemme otollisiksi. Kysymyksillämme pyrimme mahdollistamaan luokanopettajaopiskelijoiden ajatuksien vieraan kielen opettamisesta tulevan mahdollisimman kattavasti esille. Kategorisoimme haastattelukysymykset siten, että pystyimme tulkita tietyn kysymyksen vastausta tiettyyn tutkimuskysymykseemme. Emme esitettäneet haastattelukysymyksiä, sillä emme kokeneet sen olevan meidän aineistonkeruumenetelmällemme oleellista.

Kaikki neljä haastateltavaa osallistujaa saatiin rekrytoitua lähettämämme sähköpostiviestin kautta. Sovimme haastatteluajat yksilöllisesti kaikkien osallistujien kanssa ja toteutimme haastattelut kasvotusten sovituissa paikoissa. Haastattelutilanteet äänitettiin, jonka jälkeen litteroimme haastattelut kirjallisiksi.

3.3 Aineiston käsittely

Aineiston käsittelyn keskiössä oli haastatteluistamme saadut vastaukset. Toteutimme haastatteluiden analysoinnin aineistolähtöisesti. Aloimme analysoimaan haastatteluaineistoa siten, että käsitelimme yhtä tutkimuskysymystä kerrallaan. Poimimme litteroiduista haastatteluteksteistä ensin ne kohdat, jotka vastasivat tai sivusivat ensimmäistä tutkimuskysymystämme: *Millaista esiintymisjännitystä luokanopettajaopiskelijat kokevat liittyen vieraan kielen opettamiseen?* Ne kohdat, jotka olivat yhteydessä tähän kysymykseen, korostimme punaisella värillä aineistosta. Loimme tiivistetyn taulukon haastatteluvastauksista, jonka avulla vastauksia oli helpompi analysoida ja yhdistellä toisiinsa. Näin saimme selville kysymysten ja vastausten välisiä riippuvuussuhteita. Taulukoimme vastaukset seuraavan esimerkin tavoin:

	Jännitys ylipäätään opetustilanteissa	Jännitys vierasta kieltä opettaessa	Vieraan kielen vs. muiden oppiaineiden opetusmetodit	Aiemmat kokemukset
1. haastateltava	Jännittää, jos opetettava aihe ei ole tuttu.	Englannin kielessä ei koe jännitystä, ruotsin kielessä enemmän	Koittaa puhua vierasta kieltä tunnin aikana oppilaille, kun taas esimerkiksi matematiikan kieli tai äidinkielen kirjakieli ei niin luonnistu. Vieraassa kielessä	Koulussa ei ole ollut kovin hyvä kielissä, englannin kielen oppinut kunnolla ulkomailla ja saanut siitä hyviä kokemuksia à Innokas puhumaan ja käyttämään

			seuraa enemmän kirjaa, ja tekee asioita vähemmän spontaanisti ja enemmän suunnitellusti, sillä haluaa kaikkien ymmärtävän vieraan kielen opetuksen	kieltä. Ruotsin kielestä ei hyviä kokemuksia, ei ole ollut motivaatiota opiskella, eikä koe mielekkääksi puhua kieltä.
--	--	--	--	--

Taulukko 1. Taulukko haastatteluvastauksista

Toisen tutkimuskysymyksen *Miten esiintymisjännitys näkyy opetusmetodien monipuolisuudessa*, kohdalla etsimme aineistoista siihen kohdistuvat kohdat ja korostimme ne tekstistä sinisellä värillä. Kolmannen tutkimuskysymyksen *Onko aiemmillä kokemuksilla merkitystä vieraan kielen opettamisen jännittämisessä*, kanssa toimimme edellä mainitulla tavalla, mutta tätä tutkimuskysymystä sivuavat kohdat korostimme litteroidusta haastatteluaineistosta viherällä värillä. Toisen ja kolmannen tutkimuskysymyksen kohdalla teimme saman taulukoinnin, jonka teimme ensimmäisen tutkimuskysymyksen kohdalla.

Haastattelukysymyksemme sisälsivät myös kysymyksiä liittyen yleisesti haastateltavien jännittämiseen muilla elämän osa-alueilla ja muiden kuin vieraiden kielten opetustilanteissa. Kartoitimme myös sitä, miten haastateltavat kokivat luokanopettajakoulutuksen valmistavan tulevia opettajia vieraiden kielten opetukseen opintojen avulla. Nämä kysymykset tukivat tutkimuskysymyksiämme, ja pystyimme näin tulkitsemaan haastateltavien vastauksia eri kysymysten välillä. Pystyimme tarkastelemaan esimerkiksi sitä, jännittääkö henkilö enemmän vieraan kielen opetustilanteita verrattuna muihin oppiaineisiin.

3.4 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksemme suunniteltiin tutkimuseettisten periaatteiden mukaan, jotka ohjasivat työskentelyämme koko tutkimusprosessin ajan. Halusimme korostaa jo haastateltavien rekrytointivaiheessa haastatteluun osallistumisen olevan täysin vapaaehtoista ja tietoturvallista. Haastattelukutsuja lähetettäessä lähetimme tietosuojalomakkeen liitteenä.

Myös haastattelun alkaessa muistutimme osallistujia siitä, että haastattelu on halutessaan mahdollista jättää kesken. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, s. 7–13) Osallistujat olivat myös täysin tietoisia tutkimuksemme tarkoituksesta ja lähtökohtaisesta sisällöstä.

Haastattelut suoritettiin kasvotusten ja ne äänitettiin tulevaa litterointia varten. Keräsimme osallistujilta suostumuksen äänitykseen suullisesti haastattelun alussa. Haastattelun aikana huolehdimme vastaajien anonymiteetista siten, että haastattelun kysymykset oli laadittu sillä tavoin, että yksittäisiä vastauksia ei ole mahdollista yhdistää tiettyihin henkilöihin.

“Anonymiteetin säilyttäminen on tutkimuseettisesti ensiarvoisen tärkeää” (Cohen, Manion & Morrison, 2018, s. 117–118). Kaikki saamamme tieto käsiteltiin siis luottamuksellisesti.

Haastattelujen äänitteet ja haastateltavien vastaukset tallennettiin Turun yliopiston Seafiler-järjestelmään. Haastattelujen litteroinnit viimeisteltiin käsin, mutta litteroinnin apuna käytettiin tietoturvallista litterointiohjelmaa.

4 Tulokset

Tutkimuksen tuloksia tarkastellessa jaoinme vastaukset tutkimusongelmiemme mukaan omiin kategorioihinsa. Tässä luvussa käsittelemme tuloksia jokaisen tutkimusongelman näkökulmasta omissa alaluvuissaan.

4.1 Luokanopettajaopiskelijoiden kokema esiintymisjännitys liittyen vieraan kielen opetukseen

Ensimmäisen tutkimuskysymyksemme kohdalla tarkastelimme luokanopettajaopiskelijoiden kokemaa esiintymisjännitystä liittyen vieraan kielen opetukseen. Koimme tärkeäksi pohjustaa pääkysymystämme tarkastelemalla myös millaista jännitystä osallistujat kokevat muuten elämässä. Tällä tavoin meidän oli mahdollista saada arvokasta tietoa siitä, millä tavoin vieraan kielen opetuksessa koettu jännitys esiintyy mahdollisesti, eroaa arkipäiväisestä jännityksen tunteesta. Kysymyksiin 1) *Miten koet jännitystä elämässä? Millaisissa tilanteissa?* ja 2) *Kuvaile, millaiseksi jännitys muuttuu, kun kyseessä on vieraan kielen opetustilanne?* haastateltavat vastasivat seuraavanlaisesti:

Ensimmäinen haastateltava kertoi elämässä yleisesti koetun jännityksen tulevan ilmi tilanteissa, joissa itsellä on huono päivä ja tästä syystä epävarma olo. Tällaisina hetkinä tuntuu siltä, että kaikki menee pieleen ja on hyvin itsetietoinen. Kokemus siitä, että kaikki tuijottaa on haastateltavan mukaan läsnä kyseisissä epävarmoissa ja jännittävässä tilanteissa. Kysyessämme, millaiseksi jännitys muuttuu, jos kyseessä on vieraan kielen opetustilanne, haastateltava kertoi aluksi jännityksen liittyvän pelkästään ruotsin opetukseen. Englannin kielen opetus ei haastateltavan mukaan aiheuta samankaltaista jännitystä. Ruotsin kieltä opettaessa jännitys tuntuu haastateltavan rinnassa ja ilmenee tuskahien tunteena. Jännitys liittyy ensimmäisen haastateltavan sanoin tunteeseen siitä, että kokee ettei välttämättä itse osaa tarpeeksi hyvin opetettavaa asiaa. Haastateltava kuitenkin totesi, ettei jännitys ilmene hänen opetuksessaan siten, että hän alkaisi käyttäytymään epäjohdonmukaisesti opetuksen aikana, vaan jännitys on tunne, jonka hän vain itse havaitsee.

Toinen haastateltavista kertoi yleisen elämässä koetun jännityksen tulevan esille tilanteissa, joissa haluaa onnistua. Sosiaaliset kanssakäymiset ovat haastateltavan mukaan toinen elämän osa-alue, joissa jännitystä saattaa tuntua. Fyysisinä reaktioina jännitys tuntuu haastateltavalla sykkeen nousuna ja kasvojen punastumisena. Kysymykseen, jossa käsiteltiin jännitystä

vieraan kielen opetustilanteessa, haasteltava kertoi, että jännitystä tulee tavallisiin oppitunteihin verrattuna hieman enemmän, sillä kyseessä ei ole oma äidinkieli. Jännitys liittyy epävarmuuteen siitä, pystyykö haastateltava artikuloimaan haluamansa asiat tarpeeksi tarkasti oppilaille siten, että oppilaat ymmärtävät häntä.

Kolmas haastateltava kertoi kokevansa jännitystä yleisesti esiintymistilanteissa, sekä opettajan ammatissa välillä tilanteissa, jolloin on luokan edessä seisomassa. Jännitys tuottaa haastateltavalle tällöin fyysisen reaktion, jolloin kädet alkavat tärisemään ja huulet vapisemaan. Tämä ei haastateltavan mukaan ole kuitenkaan yleinen reaktio, vaan satunnaista jännittävässä esiintymistilanteissa. Opetustilanteissa jännitys liittyy tilanteisiin, jossa haastateltava on ollut epävarma siitä, osaako vastata oppilaiden esittämiin kysymyksiin siten, että oppilaat ymmärtävät mahdollisimman hyvin. Vieraiden kielten opetuksessa haastateltava ei koe englantia jännittäväksi, mutta ruotsin kielen opetus puolestaan tuntuu suuremmalta kynnykseltä ja vaatisi enemmän valmistautumista.

Neljäs haastateltava kertoi yleisen elämässä koetun jännityksen tulevan ilmi esimerkiksi urheilutapahtumia seurattaessa tai pelatessa kilpailullisia pelejä. Jännitys tuntuu perhosina vatsassa. Opetustilanteissa yleisesti haastateltava ei koe jännitystä, mutta vieraan kielen opetustilanteessa tilanne on hieman eri. Haastateltava kertoo, että englannin oppitunnin pitäminen saattaisi olla hieman enemmän jännittävää, jos koko tunti pitäisi puhua vain englanniksi. Haastateltavan mukaan, jos opetettava kieli olisi esimerkiksi ruotsi tai saksa, jännitystä tulisi vielä enemmän.

Kaikkien neljän haastateltavan vastauksista on löydettävissä tiettyjä samankaltaisuuksia. Kolmella haastateltavista yleisenä murheena vieraan kielen opetuksessa oli se, kuinka hyvin oppilaat ymmärtävät opettajaa ja osaako opettaja vastata oppilaiden kysymyksiin tai tarpeisiin. Kolme haastateltavista myös kertoi vieraan kielen jännityksen liittyvän vahvemmin ruotsin kieleen kuin Englantiin. Tästä voimme siis päätellä, että vieraan kielen opettaminen aiheuttaa jännitystä luokanopettajaopiskelijoissa, ja jännitys liittyy pitkälti kokemukseen siitä, että omat taidot tai tiedot voivat olla opetuksessa puutteellisia.

4.2 Esiintymisjännityksen esiintyvyys opetusmetodeissa vieraan kielen opetuksessa

Olimme kiinnostuneita siitä, miten esiintymisjännitys on yhteydessä vieraan kielen opetuksessa käytettyihin opetusmetodeihin. Haastatteluissa kysimme, *Miten käyttämäsi opetusmenetelmät eroavat vieraan kielen opettamisesta verrattaessa muihin oppiaineisiin?* Halusimme selvittää, vaikuttaako vieraat kielet oppiaineina siihen, millaisia opetusmetodeja tulevat luokanopettajat käyttävät osana opettamista. Haastateltavat mainitsivat haastatteluissa pääasiassa ruotsin ja englannin kielen opettamisen ja kokemuksia niihin liittyen.

Ensimmäinen haastateltava kertoi, että hänen käyttämiinsä opetustekniikoihin vaikuttaa oppilaiden ikä. Mitä vanhempia oppilaat ovat, sitä matalammalla kynnyksellä haastateltava puhuu esimerkiksi englannin tunnilla englantia oppilaille. Haastateltava kertoi, että vieraan kielen oppitunnilla hän käyttää enemmän vierasta kieltä ja sen käsitteistöä, kuin esimerkiksi matematiikan tunnilla matematiikkaan liittyviä termejä ja käsitteitä. *”Et mä sit voin sanoa matikan tunnilla ihan helposti, et kolme plus kolme. Vaikka pitäis ehkä sanoa, että kolmeen lisätään kolme.”* Haastateltava kertoi myös, että suomen kielen ja vieraan kielen opettamisen välisenä erona on myös se, että suomen kielen tunneilla hänen on huomattavasti haastavampi puhua kirjakieltä tai yleiskieltä verrattaen vieraaseen kieleen.

Ensimmäinen haastateltava kertoi vierasta kieltä opettaessaan seuraavan enemmän oppikirjaa, ja käyttävänsä sitä ikään kuin oppituntinsa runkona. Haastateltava kertoi kokevansa esimerkiksi matematiikan oppiaineena itselleen helpommaksi, jolloin matematiikan oppitunneilla hänen tulee opetettua asioita enemmän oman tiedon ja kokemuksen pohjalta. Tällöin oppikirjaa ei haastateltavan mukaan tarvitse niin paljon opetuksen tukena. Ensimmäinen haastateltava sanoi myös, että haluaa pitää opetuksen selkeänä ja ymmärrettävänä vierasta kieltä opettaessa, koska esimerkiksi englanti on hänen mukaansa monelle vaikea oppiaine.

Toinen haastateltava kertoi suosivansa vieraiden kielten oppitunneilla sellaisia tehtäviä, joissa oppilaat pääsevät itse käyttämään opittavaa kieltä. Hän kertoi, että haluaisi vieraiden kielten oppituntien olevan sellaisia, joilla oppilaat pääsisivät enemmän itse tekemään ja vähemmän kuuntelemaan. Silloin oppilaat pääsisivät hänen mukaansa enemmän koittamaan niitä asioita, suullisesti ja kirjallisesti, joita on opeteltu yhdessä. Tämän mukaan toinen haastateltava suosii siis käytännönläheisyyttä vieraan kielen oppitunneilla.

Kolmas haastateltava koki opetusmetodien kannalta haastavaksi sen, että hän koki materiaalien löytämisen haastavampana vieraiden kielten osalta verrattaan muihin oppiaineisiin. Kolmannelle haastateltavalle opetusmateriaalien soveltaminen tuntui myös vaikeammalta vieraiden kielten oppitunneilla. Tässä voidaan nähdä samankaltaisuutta ensimmäisen haastateltavan kanssa, joka koki haastavampana vieraiden kielten oppiaineissa spontaanisuuden, kuin muissa, ehkä itselle helpommissa oppiaineissa. Kolmas haastateltava koki soveltamisen vaikeuden johtuvan siitä, että vierasta kieltä opettaessa kyseessä ei ole oma äidinkieli.

Neljäs haastateltava kertoi, että vierasta kieltä opettaessa hän kyselee enemmän kysymyksiä oppilailta. Tällöin hän käyttää niin kutsuttua kyselevää opetusmetodia. Neljäs haastateltava sanoi myös käyttävänsä vieraiden kielten oppitunneilla enemmän esimerkiksi kuvia opetuksen tukena. Tämän hän kertoi johtuvan siitä, että kieli on vaikeampi, kuin oma äidinkieli.

Kaikki neljä haastateltavaa kertoivat, että opetusmenetelmät eroavat ainakin jossain määrin vieraiden kielten oppitunneilla verrattaan muihin alakoulussa opetettaviin oppiaineisiin. Haastateltavat kertoivat käyttävänsä enemmän toiminnallisia tehtäviä, jolloin vierasta kieltä pääsee käytännössä harjoittelemaan puheen ja kirjoittamisen keinoin. Haastateltavat toivat esiin myös haasteita vieraan kielen opettamisessa. Vieraisiin kieliin koettiin haastavaksi löytää materiaalia, ja niitä oli vaikeampi soveltaa. Vieraan kielen oppiaineissa myös oppikirjat koettiin tärkeäksi tukipilariksi, joihin on helppo tukeutua, jotta aiheisällöt saisi selitettyä ja opetettua mahdollisimman selkeästi ja oikein. Vieraisissa kielissä myös muun muassa havainnollistavat kuvat koettiin hyödyllisiksi. Tästä voimme siis huomata, että opetusmetodien kannalta on eroa siinä, onko opettavana aineena vieras kieli vai jokin muu oppiaine.

4.3 Aiempien kokemusten vaikutus vieraan kielen opetuksessa

Kolmas tutkimusongelmamme oli se, miten aiemmat kokemukset ovat yhteydessä vieraan kielen opettamiseen ja siihen liittyvään jännitykseen. Halusimme haastatteluissa kartoittaa haastateltavien aiempia kokemuksia vieraista kielistä. Kokemukset liittyivät niin koulumaailmaan kuin muihinkin elämän osa-alueisiin. Koimme tämän osan tärkeänä

tutkimuksemme kannalta, sillä ajattelemme aiemmilla kokemuksilla olevan vaikutusta siihen, kuinka jännittäväksi opettajat tai opettajaopiskelijat kokevat vieraan kielen opetuksen.

Ensimmäinen haastateltava otti haastattelussa esille kokemukset liittyen englannin ja ruotsin kieleen. Haastateltava kertoi olleensa keskiverto-oppilas englannin kielessä omina kouluaikoinaan. Lukion jälkeen haastateltava kertoi saaneensa varmuutta englannin kieleen siihen haastavien kokemusten kautta. Hän kertoi olleensa esimerkiksi tekemässä lastenhoitoon liittyvää työtä Australiassa, jossa englannin kielellä oli pärjättävä. Haastateltava koki tämän kokemuksen kasvattavana kokemuksena, ja paransi hänen itsevarmuuttaan englannin kieleen liittyen. Kuitenkin esimerkiksi kielioppiin liittyvät asiat tuntuvat haastateltavalle edelleen haastavilta, ja jos näitä pitää opettaa, hänen täytyy tarkistaa ne ennen opettamista.

Ruotsin kieleen liittyen ensimmäisellä haastateltavalla ei ollut niin myönteisiä kokemuksia kuin englannin kieleen. Haastateltava kertoi ruotsin olleen hänelle aina haastavaa ja hän kokee olleensa huono ruotsin kielessä. Tämä negatiivinen kokemus on aiheuttanut sen, ettei häntä ole koskaan kiinnostanut ruotsin kieli eikä sen oppiminen. Ruotsin puhumiseen hänellä oli myös paljon suurempi kynnys kuin englannin puhumiseen. *"Mutta jos sanotte, että mun pitää alkaa puhua ruotsia, niin en."* Ensimmäinen haastateltava koki englannin ja ruotsin erona sen, että englannista hänellä on hyviä kokemuksia, jonka takia hän myös pitää sen käyttämisestä. Ruotsin kielestä hän ei pidä, jonka takia häntä ei kiinnosta myöskään käyttää sitä. Haastateltava luonnehti ruotsin olevan hänelle "punainen vaate".

Toinen haastateltava kertoi, että hänen kokemukseensa vieraan kielen opettamisesta vaikuttaa se, että hän on opettajankoulutuksen tarjoamien kielikurssien lisäksi suorittanut englannin kielen aineopinnot. Näiden opintojen kautta englannin kielestä on tullut enemmän kokemuksia. Toinen haastateltava koki, että hän on saanut näiden aineopintojen kautta enemmän itsevarmuutta ja näin ollen vieraan kielen opettaminen jännittää vähemmän.

Kolmas haastateltava koki omaavansa "hyvän kielipään". Haastateltava koki siis olevansa taitava kielissä. Haastateltava kertoi, ettei ole elämässään opiskellut montaa kieltä, mutta kokee oppivansa uuden kielen nopeasti. Hän kertoi, että on kokenut kieliaineet aina mielekkäiksi, mutta niiden opiskelu on tuntunut välillä puisevalta. Esimerkiksi lukiossa on

tullut opiskeltua pääasiassa A/B-keskusteluharjoitteiden avulla, joka ei ole haastateltavan mielestä ollut kovin motivoivaa.

Neljäs haastateltava kertoi omaavansa keskiverron kielitaidon yleisesti. Hän kertoi, ettei ole oppinut kieliä juuri ollenkaan peruskoulussa. Haastateltavan mukaan kielitaito on kertynyt muualta elämästä.

Vastausten pohjalta voi huomata sen, että aiemmilla kokemuksilla voi olla yhteyksiä siihen, kuinka paljon yksilö kokee esiintymisjännitystä vierasta kieltä opettaessa. Lähtökohtaisesti kukaan tutkimukseemme osallistuneista henkilöistä ei kokenut merkittävää esiintymisjännitystä vierasta kieltä opettaessaan. Kuitenkin se, että kaikilla henkilöillä oli positiiviset tai neutraalit kokemukset englannin kielestä johti siihen, että englannin kielen opettaminen oli mieleistä tai ei aiheuttanut merkittäviä negatiivisia tunteita. Ruotsin kielen kanssa taas ainakin ensimmäisellä haastateltavalla oli ollut haasteita aiemmin elämässään. Koska ruotsin kielestä oli negatiivisia kokemuksia, ei haastateltava koe motivaatiota opiskella ruotsia tänäkään päivänä, eikä koe mielekkääksi puhua sitä.

4.4 Luokanopettajaopintojen valmistaminen vieraan kielen opettajaksi

Viimeisen haastattelukysymyksemme *Miten koet luokanopettajakoulutuksen valmistavan vieraan kielen opetukseen?* avulla halusimme selvittää, mitä valmiuksia haastateltavamme henkilöt ovat saaneet luokanopettajakoulutuksen kielikursseista. Tämän tiedon avulla pystyimme myös vertailemaan sitä, mitkä asiat ja missä mittakaavassa vieraan kielen opettamisessa jännittää.

Ensimmäinen haastateltava koki, että opettajankoulutuksen itse kielikurssit englannista ja ruotsista eivät suoraan valmista kielten opettamiseen. Kurssisisältöihin ei kuulu se, mitä kielten oppiaineiden tunneilla kannattaa tehdä ja eikä niillä anneta varsinaisesti ohjausta opettamiseen. Kuitenkin opetusharjoittelu kieliluokassa oli ensimmäisen haastateltavan mukaan antoisa ja opettavainen kokemus. Haastateltava koki, että kun harjoitteluun joutui kieliluokkaan, ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin opettaa englannin kielellä. Ensimmäinen haastateltava koki myös, että tehdessään harjoittelua kieliluokassa viidesluokkalaisten kanssa, hän oppi itsekin paljon oppilailta. Näin myös haastateltavan oma kielitaito kehittyi harjoittelun myötä.

Toinen haastateltava koki myös, että luokanopettajakoulutuksen englannin kielen kurssit eivät valmista itse kielen opetukseen. Luokanopettajakoulutuksen englannin ja ruotsin kurssit ovat kieli- ja viestintäkeskuksen toteuttamia, eivätkä näin ollen ole opettajakoulutuksen omia kursseja, joka täytyy huomioida kurssisisältöä tarkasteltaessa. Nämä kurssit kuitenkin ovat osa luokanopettajan tutkinto-ohjelmaa, eikä opettajankoulutuksella ole omia, englannin ja ruotsin kielen opetukseen valmistavia, kursseja. Opettajankoulutuslaitoksen omiin kursseihin sisältyy yksi, Vieraan kielen opettaminen -kurssi, joka kuitenkin on hyvin tiivis ja pieni kokonaisuus. Tämä näkyy muun muassa siinä, että vain yksi haastateltavista mainitsi kurssin haastatteluissa. Toisen haastateltavan oma englannin taito hänen mielestään kehittyi englannin kurssin aikana, mutta kielen opetustaidot taas eivät. Ruotsin kielen kurssi oli toisen haastateltavan mielestä taas antoisampi opetukseen orientoinnin näkökulmasta. Lähtötaso oli matalampi kuin englannin kurssilla ehkä myös siksi, että haastateltavan mielestä opettajankoulutuslaitos olettaa, että opiskelijoiden ruotsin taito on keskimääräisesti heikompaa kuin englannin kielen taito. Täten ruotsin kurssilla tehdyt tehtävät ja harjoitteet ovat myös enemmän alakouluikäisten tehtävien tasolla.

Toisella haastateltavalla oli myös kokemusta englannin kielen aineopinnoista, joihin voi halutessaan hakeutua tekemään sivuaineen. Opinnot ovat luokanopettajakoulutuksen ulkopuolisia. Haastateltava koki, että englannin aineopinnot ovat parantaneet hänen valmiuksiaan opettaa englantia, sillä kurssitarjonnassa on esimerkiksi fonetiikan kursseja. Fonetiikan kursseilla harjoitellaan etenkin ääntämistä. Haastateltavan mukaan englannin aineopinnoissa on mukana myös kielioppikursseja, jotka parantavat englannin kielen opettamisen taitoja. Mukana on kuitenkin myös esimerkiksi englannin kielen historian kursseja, jotka eivät taas haastateltavan mukaan valmista englannin kielen peruskouluopetukseen.

Kolmas haastateltava koki, ettei luokanopettajakoulutus valmista vieraan kielen opettamiseen kovin kattavasti. Hän koki etenkin englannin kurssit mielekkäiksi ja kielitaitoaan kehittäneiksi. Kielen osaaminen oli kuitenkin kehittänyt pääasiassa akateemista kielitaitoa englannissa, eikä niinkään englannin kielen opettamisen sanastoa tai taitoa alakouluikäisille oppilaille. Ruotsin kurssin kolmas haastateltava koki enemmän opettamiselle hyödylliseksi, sillä kurssin taso oli enemmän alakouluikäisten ruotsin taitoa lähempänä. Ruotsin

kurssillakaan ei kuitenkaan haastateltavan mukaan käyty läpi sitä, miten ruotsin kieltä varsinaisesti opetetaan.

Neljäs haastateltava taas koki, että luokanopettajaopinnot valmistavat vieraan kielen opettamiseen suhteellisen hyvin. Hänen vastauksensa näin ollen erosi tässä kysymyksessä aiempien kolmen haastateltavan vastauksista.

Neljän haastateltavan vastausten pohjalta voi huomata sen, että luokanopettajakoulutuksen pitäisi kehittää vieraan kielen opettamiseen liittyviä sisältöjä. Suurin osa haastateltavista koki vieraiden kielten kurssit hyviksi ja hyödyllisiksi, mutta niiden sisällöt liittyen vieraan kielen opettamiseen olivat vajaita. Etenkin englannin kurssit luokanopettajakoulutuksessa kehittivät haastateltavien mukaan akateemista kielitaitoa, mutta alakouluikäisten englannin opettamiseen ne eivät valmistaneet. Näiden kurssien tavoite ei ollutkaan opettamiseen orientoituminen, mutta tällaista englannin kielen opettamiseen valmistavaa kurssia ei opinnoissamme ole. Ruotsin kurssi koettiin haastateltavien keskuudessa yleisesti hyödyllisemmäksi opettamisen kannalta, sillä sen lähtötaso oli myös huomattavasti matalampi, kuin englannin kurssien taso. Silti ruotsinkaan kurssi ei ole antanut aineksia varsinaisesti kielen opettamiseen alakoulussa. Luokanopettajakoulutukseen sisältyviin harjoitteluihin kuuluu myös yhden harjoittelun tekeminen kieliluokassa, joka taas koettiin haastatteluiden mukaan hyödyllisenä osana kielten opettajaksi kasvamisessa. Kieliluokalle opettamaan mentäessä on ollut pakko mennä mukavuusalueen ulkopuolelle, ja opettaa englannin kielellä ja käyttää sitä itse. Kielitaito sekä kielen opettamisen hallinta on näin ollen kehittynyt. Itse kurssisisältöjen näkökulmasta luokanopettajakoulutus voisi kuitenkin kehittyä vieraiden kielten osalta. Näin yliopistosta mahdollisesti valmistuisi varmempia ja valmiimpia kielten opettajia.

4.5 Tulosten yhteenveto

Tutkimustuloksia tarkastellessa on osallistujien vastauksista löydettävissä paljon yhtäläisyyksiä. Tutkimustulosten perusteella luokanopettajaopiskelijat kokivat vieraan kielen opetukseen liittyvää esiintymisjännitystä, joka kytkeytyy erityisesti epävarmuuteen omasta kielitaidosta ja oppilaiden ymmärtämisestä. Jännitys ilmeni pääosin sisäisenä tunteena ja välillä fyysisinä reaktioina, mutta kukaan haastateltavista ei kertonut jännityksen heikentävän opetustilanteen hallintaa.

Englannin kielen opetus koettiin lähtökohtaisesti luontevammaksi ja vähemmän jännittäväksi kuin ruotsin, mikä selittyy myönteisimmillä aiemmillä kokemuksilla ja vahvemalla kielitaidolla englannin kieleen liittyen. Ruotsin kieleen haastateltavat liittivät kielteisempiä kokemuksia ja epävarmuutta, joka lisää jännitystä ja madaltaa motivaatiota.

Vieraan kielen opetuksessa opetusmenetelmät saattoivat erota osittain, mutta kukaan haastateltavista ei kertonut kielituntien olevan toimintatavoiltaan täysin erilaisia muihin oppiaineisiin verrattaessa. Haastateltavat kuitenkin mainitsivat opetusmenetelmiä, kuten toiminnallisuuden, oppikirjaan tukeutumisen, sekä kielen aktiivisen käytön. Osa haastateltavista kokivat spontaaniuden ja materiaalien soveltamisen haastavammaksi kuin muissa oppiaineissa. Aiemmat kokemukset kielten opiskelusta, sekä lisäkokemukset kuten sivuaineopinnot koettiin vahvistaviksi ja jännitystä vähentäviksi tekijöiksi.

Luokanopettajakoulutuksen omat kielenopetukseen valmistavat kurssit koettiin kielitaitoa kehittävinä, mutta yhtä vastaajaa lukuun ottamatta niiden ei koettu antavan riittävästi valmiuksia kielten konkreettiseen opettamiseen. Luokanopettajakoulutuksen aikana koettu harjoittelu kieliluokassa nähtiin kuitenkin puolestaan valmiuksia kehittäväksi tekijäksi.

Kokonaisuudessaan tulokset viittaavat siihen, että vieraan kielen opetukseen liittyvä jännitys liittyy erityisesti koettuun osaamiseen, aiempiin kokemuksiin, sekä koulutuksen tarjoamiin pedagogisiin valmiuksiin.

5 Pohdinta

Tutkimuksemme käsittelee luokanopettajaopiskelijoiden kokemaa esiintymisjännitystä liittyen vieraan kieleen opetukseen, joka on hyvin keskeinen osa-alue luokanopettajan työssä. Tutkimustulostemme avulla tulevat ja nykyiset luokanopettajat voivat reflektoida ja työstää vieraan kielen opetukseen liittyvää jännitystään. Tutkimuksessamme selvitimme myös, miten esiintymisjännitys näkyy käytettyjen opetusmetodien monipuolisuudessa.

Tutkimustulostemme avulla saatiin arvokasta tietoa siitä, millaisia opetusmetodeja tulevat ja nykyiset luokanopettajat voivat käyttää vieraan kielen opetuksessa, jos kielen opetukseen tuntuu olevan kynnyks tai rajoittavaa jännitystä.

Tutkimuksemme tulokset edistävät myös yhteenkuuluvuuden tunnetta ja luovat samaistumispintaa. Vieraan kielen opettaminen saattaa olla yksi jännittävimmistä osa-alueista alakoulun luokanopettajan työssä, ja siihen voi liittyä paljon epävarmuutta. Muiden kokemuksista lukiessaan tulevat ja nykyiset luokanopettajat voivat tuntea saavansa vertaistukea muilta kollegoilta, jotka tuntevat samaa jännitystä. Tällainen kokemus voi madaltaa jännitystä ja rentouttaa tulevia opetustilanteita.

5.1 Tutkimuksen keskeiset tulokset

Tutkimustulostemme pohjalta voimme huomata, että haastattelemiamme luokanopettajaopiskelijoita jännittää vieraan kielen opettaminen. Haastateltaviemme keskuudessa jännitys ei ole ylitsepääsemätöntä tai siihen ei liity niin haastavia reaktioita, että opetus jollain tapaa estyisi. Jännitys liittyen vieraan kielen opetukseen kumpuaa muun muassa siitä, että vieras kieli ei ole oma äidinkieli ja omat taidot sekä tiedot ovat puutteellisia liittyen vieraisiin kieliin ja niiden opettamiseen. Ruotsin kielen taidot koetaan tutkimustuloksien pohjalta heikommiksi kuin englannin kielen taidot. Tämä voi johtua esimerkiksi negatiivisemmasta asenteesta ruotsin kieltä kohtaan, jonka ainakin ensimmäinen haastateltava mainitsi omaavansa. Negatiivisen asenteen takana voi olla esimerkiksi vähäiset kielikontaktit ruotsinkielisiin henkilöihin. Myös se, että ruotsin kielen opiskelu voidaan kokea turhaksi, koska englannin kielellä pärjää paremmin, voi edistää negatiivista suhtautumista ruotsin kieleen ja sen opiskeluun (Haavisto, E., s. 15, 16). Haaviston tekemä tutkimus osoittaa, että kielteiseen asenteeseen ruotsin kieltä kohtaan vaikuttaa opettaja. (Haavisto, E., s. 17) Ruotsin kieleen suhtautumiseen vaikuttaa siis laajalti oma historia ja kokemukset sen kanssa. On myös hyvä huomioida, että ruotsin kieli alkaa yleensä vasta kuudennella luokalla, kun taas

esimerkiksi englannin kieli alkaa yleisesti kolmannella luokalla. Tämä voi vaikuttaa myös siihen, miksi ruotsin kieleen on alhaisempi motivaatio, kuin esimerkiksi englannin kieleen. Asenteisiin vierasta kieltä kohtaan voi vaikuttaa myös oppilaan kielijännitys, joka koskee oppilaan kielen oppitunnilla kokemaa ahdistusta (Kangasvieri, T., 2022, s. 104).

Kielijännityksen rooli on kielenoppimismotivaatiossa keskeinen (Kangasvieri, T., 2022, s. 49). Kielijännitys voikin olla yhteydessä myöhempään jännitykseen vieraan kielen opettamiseen liittyen.

Tutkimustuloksista voimme huomata myös sen, että aiemmat kokemukset vaikuttavat siihen, miten henkilö suhtautuu vieraaseen kieleen ja sen opetukseen. Tuloksien perusteella ruotsin kieleen liittyy enemmän negatiivisia asenteita ja tuntemuksia, kuin englannin kieleen. Esimerkiksi ensimmäisellä haastateltavalla oli varsin hyvät kokemukset englannin kielen suhteen, joka edisti sitä, että englannin opetus oli hänelle mielekästä. Ruotsin kielen opettaminen jännitti haastateltavaa taas enemmän kuin englannin kieli, ja ruotsiin liittyy negatiivisia tunteita. Haastateltavan historia ruotsin kielen kanssa oli myös epämieluisa, eikä hän ole koskaan kunnolla oppinut ruotsin kieltä. Hänellä ei ole ollut täten motivaatiota opiskella tai puhua ruotsia, jonka takia sen opettaminenkin tuntuu vastenmieliseltä. Myös kolmas haastateltava mainitsi englannin kielen opettamisen mielekkäänä, kun taas ruotsin opettaminen ja puhuminen tuotti jännitystä enemmän. Haastateltava kertoi kokevansa omaavan hyvän kielipään, joten kielten oppiminen on ollut hänelle aina helppoa. Tällä voi olla yhteys siihen, miksi kielten opettaminen ei yleisesti jännitä niin paljon. Neljäs haastateltava kokee olevansa kohtuullisen hyvä kielissä, ja kokemukset ovat olleet neutraaleja kielten kanssa. Haastateltava koki englannin opettamisen jännittäväksi, koska se ei ole oma äidinkieli. Muut kielet hän koki vielä jännittävämmäksi. Haastateltavan neutraalit kokemukset eivät siis johtaneet erityisen positiivisiin, eikä toisaalta taas ylitsepääsemättömän jännittäviin kokemuksiin kielten opettamisesta.

Opetusmetodeissa voi huomata myös eron vieraan kielen ja muiden oppiaineiden välillä. Esimerkiksi toinen haastateltava kertoi käyttävänsä vieraiden kielten opetuksessa enemmän toiminnallisia opetustapoja. Näiden kautta oppilaat pääsevät harjoittelemaan oppimaansa ja käyttämään kieltä konkreettisesti. “Kielen oppiminen on monisyinen prosessi, jota on vuosian saatossa tutkittu monista eri lähtökohdista. Näin on myös syntynyt lukuisia erilaisia teorioita, joilla on keskenään eroava näkemys kielen oppimisesta” (Lintunen, P., 2015, s 69).

Ensimmäinen ja kolmas haastateltava kertoivat, että vieraan kielen oppiaineissa tuottaa turvaa

oppikirjan tarkempi seuraaminen. Spontaanimmat valinnat ovat vaikeampia ja niihin on korkeampi kynnyks. Haastateltavat kertoivat tähän vaikuttavan muun muassa se, että kyseessä ei ole oma äidinkieli. Omia sanajavalintojaan joutuu tällöin miettimään enemmän, ja haastateltavat kertoivat haluavansa olla mahdollisimman selkeitä puheessaan, jotta kaikki ymmärtäisivät sisällöt.

Halusimme kysyä haastateltavilta myös siitä, miten he kokevat luokanopettajakoulutuksen valmistavan vieraan kielen opettamiseen tulevaisuudessa. Haastateltavat kertoivat, että luokanopettajakoulutuksessa ei keskitytä varsinaisesti siihen, miten vierasta kieltä tulisi opettaa. Ruotsin ja englannin kielen kursseilla keskitytään haastateltavien kokemusten mukaan enemmän akateemisen sanaston kehittämiseen, kuin esimerkiksi kielen opettamisen metodeihin. Yliopistoaloihin kuuluu toki omat kurssinsa englannin ja ruotsin kielestä, joissa kehitetään juuri ammatillista sanastoa aina jokaiselle tieteenalalle kuratoidusti.

Luokanopettajaopiskelijat voisivat kuitenkin kaivata opetussuunnitelmaansa myös kurssit englannin ja ruotsin opettamisesta, sillä koulutukseen sisältyy monialaiset kurssit myös muista oppiaineista, joita opetetaan alakoulussa. Luokanopettajakoulutukseen sisältyy kurssi vieraan kielen opettamisesta ylipäänsä. Kurssin Vieraan kielen oppiminen ja monikielinen pedagogiikka osaamistavoitteet liittyvät vieraan kielen teorioihin, oppilaan kielitaidon arviointiin ja monikieliseen pedagogiikkaan. (TOKL OPS, 2024–2027). Kurssilla ei keskitytä mihinkään kieleen yksittäisesti, vaan kielen opettamista tarkastellaan yleisesti. Haastattelussa tämä vieraan kielen opettaminen -kurssi nousi esille vain kerran, joka kertoo myös sen niukkuudesta ja siitä, että sillä ei ole merkittävää osaa koulutuksessamme. Kurssiin sisältyy 10 tuntia luento-opetusta, ja vain yksi, neljän tunnin ryhmäopetuskerta. (TOKL OPS, 2024–2027) Tämä kurssin pieni laajuus vaikuttaa siihen, miksi sitä ei ehkä ole koettu merkittäväksi. Jos luokanopettajakoulutuksessa panostettaisiin tulevaisuudessa enemmän vieraan kielen opettamiseen, tulevat luokanopettajat voisivat saada enemmän varmuutta ja valmiuksia opettaa vierasta kieltä alakoulussa.

5.2 Tutkimuksen luotettavuus ja rajoitteet

Tutkimuksen tuloksia tarkasteltaessa täytyy muistaa mahdolliset tilanteet, joissa tutkimuksen tulokset ovat voineet vääristyä. Haastattelutilanteet ovat saattaneet olla jännittäviä sekä haastateltaville että meille haastattelijoille. Tästä syystä haastattelussa on saattanut jäädä joitain seikkoja sanomatta tai kysymättä. Haastateltaville on myös voinut muistua mieleen

joitain mainitsemisen arvoisia asioita vasta haastattelutilanteiden jälkeen. Jotkin haastattelukysymykset on voitu haastateltavien kohdalla ymmärtää ehkä eri tavalla, miten me haastattelijat olemme sen alun perin tarkoittaneet. Emme kuitenkaan huomanneet tällaista tilannetta kenenkään haastateltavan kohdalla.

Haastattelukysymyksiimme liittyi oletuksia, jotka ovat voineet vaikuttaa vastauksiin. Esimerkiksi neljäs haastattelukysymyksemme olettaa, että haastateltavan jännitys muuttuu jotenkin silloin, kun oppiaine vaihtuu vieraaksi kieleksi muusta oppiaineesta. Tämä on voinut ohjata haastateltavien vastauksia pois siitä, mitä he ovat saattaneet oikeasti ajatella.

Haastatteluihin osallistuneiden otanta jäi tässä tutkielmassa varsin pieneksi, joka täytyy ottaa huomioon sen tuloksia tarkasteltaessa. Tutkimuksemme niukan otannan vuoksi siitä ei saada varsinaisia, ison mittakaavan tuloksia, vaan enemmänkin voimme tehdä tutkimustuloksistamme päätelmiä. Laadullisessa tutkimuksessa tämä ei kuitenkaan ole varsinaisesti tarkoitukseen. Tutkimuksemme tulokset antavat suuntaa sille, millaisia yhteyksiä tietyillä tekijöillä on liittyen vieraan kielen opettamiseen, mutta mitään tarkkaa tai ehdotonta vastausta emme näillä haastattelumäärillä saa.

Haastattelussa käytettyjä kysymyksiä emme myöskään esitettäneet laisinkaan. Koimme haastattelukysymykset niin ymmärrettäviksi, ettei niitä tarvinnut etukäteen testata kellekään tutkimuksen ulkopuoliselle. Emme kohdanneet haastattelujen aikana myöskään sellaista tilannetta, jolloin ainakaan selkeästi kukaan haastateltavista ei olisi ymmärtänyt sitä, mitä heiltä kysimme. Tämä asia täytyy kuitenkin ottaa huomioon tutkimuksen tuloksissa, sillä esitestauksen uupuminen voi vaikuttaa tuloksien luotettavuuteen.

Tutkimustuloksiin voi vaikuttaa myös haastateltavien luokanopettajaopiskelijoiden kokemus opettamisesta ylipäänsä. Ainoat kriteerimme haastatteluun osallistumiselle oli luokanopettajaksi opiskeleminen sekä edes jokin kokemus vieraan kielen opettamisesta. Kokemus oli voinut kertyä joko esimerkiksi sijaistamisesta tai opetusharjoittelusta. Emme siis rajanneet laisinkaan sitä, kuinka paljon vierasta kieltä oli opetettu tai kuinka paljon opetuskokemusta oli ylipäänsä kokonaisuudessaan kertynyt. Vähäinen opetuskokemus voi vaikuttaa jännittämiseen, koska opetustilanteet ovat tällöin kokonaisuudessaan uusia ja ennalta vielä kovin tuntemattomia. Silloin vieraan kielen opettaminen voi tuntua ihan yhtä jännittävältä kuin esimerkiksi matematiikan opettaminen.

Tutkimuksen luotettavuuteen liittyen täytyy muistaa myös se, että olemme vasta kolmannen vuoden kasvatustieteen opiskelijoita, jonka takia tutkimuksen teosta meillä on varsin vähän kokemusta. Monet asiat olivat meille vielä uusia ja teimme useita asioita ensimmäistä kertaa. Luokanopettajaopinnot ovat tarjonneet meille kylläkin jo ensimmäisenä ja toisena vuonna tutkimuskurssit, joiden kautta olemme päässeet kokeilemaan sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Silti kandidaatin tutkielma lukeutuu vielä ensimmäisiin itse tehtyihin tutkimuksiimme, jonka takia toteutuksessa ja tuloksissa voi olla epäkohtia.

Tutkimuksen toteutukseen liittyy myös asioita, jotka vaikuttavat sen luotettavuuteen myönteisesti. Koska tutkimus on laadittu kahden ihmisen voimin, esimerkiksi tuloksien pohdinnassa on käytetty enemmän kuin yhden ihmisen näkökulmaa. Olemme siis saaneet kattavampaa ja laajempaa analyysia, kun tuloksiin on saatu kahden ihmisen mielipide. Tutkimuksessa olemme siis käyttäneet triangulaatiota läpi tutkimuksen. Yhteistyö on mahdollistanut meille myös muissa tutkimuksen kohdissa useamman näkökulman aiheisiin ja esimerkiksi tutkimus- ja haastattelukysymyksiä laatiessa olemme voineet täydentää toistemme ajatuksia ja ideoita. Näin ollen tutkimuksen pohja on saatu räätälöityä mahdollisimman toimivaksi ennen tutkimuksen toteuttamista.

Tutkimuksen positiiviseen luotettavuuteen vaikuttaa myös se, että haastateltavat henkilöt olivat luokanopettajia, jotka vastauksillaan edustavat myös suuremman joukon mielipidettä. Vaikka siis otantamme oli suhteellisen pieni, haastateltavat luokanopettajat edustavat myös vastauksillaan muita luokanopettajaopiskelijoita, sillä monet voivat jakaa saman mielipiteen esimerkiksi siitä, miten luokanopettajakoulutus valmistaa vieraan kielen opettamiseen. Tämä johtuu muun muassa siitä, että luokanopettajaopiskelijoiden opinnot näyttävät pääpiirteiltään samalta keskenään ensimmäisen kahden vuoden ajan, jolloin suoritetaan yleisesti myös suurin osa pakollisista kieliopinnoista. Haastateltavien mielipiteet ja kokemukset myös kohtasivat haastattelukysymyksiä osalta. Tämä lisää tutkimuksen luotettavuutta, sillä tästäkin voi huomata sen, että vastaukset voivat olla useamman luokanopettajaopiskelijan kanssa samassa linjassa.

5.3 Tutkimuksen merkitys luokanopettajan työn kannalta ja jatkotutkimusideat

Tutkimuksemme merkitys korostuu etenkin siinä, että pyrimme sillä lisäämään yleistä tietoisuutta luokanopettajaopiskelijoiden epävarmuuksista liittyen vieraan kielen opetukseen. Aihe on merkittävä, sillä aikaisempaa tutkimusta aiheesta ei juurikaan ole, vaikka aihe koskettaakin useita tulevia ja jo valmistuneita luokanopettajia. Näin ollen tutkimus toimii puheenvuorona esiintymisjännityksestä kärsiville, sekä heille, jotka kokevat vieraat kielet itselleen jännittävinä.

Kuten on mainittu, esiintymisjännityksen ilmeneminen vieraan kielen opetuksessa on tutkimusten kannalta melko vieras ilmiö ja näin ollen tuloksia aiheeseen liittyen ei juurikaan ole. Aiheesta olisikin siis mielenkiintoista tehdä jatkotutkimusta monista eri näkökulmista. Tarkempi ja mahdollisesti laajempi tutkimus voisi mahdollistaa erilaisia tuloksia, joita voitaisiin myös yleistää. Laajempi otanta ja esimerkiksi kvantitatiivinen tutkimusnäkökulma voisi antaa tilastollisesti merkitseviä tuloksia ja osoittaa erilaisia yhteyksiä esiintymisjännityksen ja vieraan kielen opettamisen välillä. Tällainen jatkotutkimus tarjoaisi mahdollisuuden informoida luokanopettajaopiskelijoita aiheesta ja rohkaista heitä pohtimaan omaa suhdettaan ja asenteitaan vieraita kieliä kohtaan. Tällä voisi olla myös merkittävä vaikutus siihen, millä tavoin luokanopettajaopiskelijat alkavat hahmottamaan omaa opettajuuttaan ja akateemista minäkuvaava vieraiden kielten opetuksen kannalta. Jatkotutkimus voisi myös mahdollistaa sen, että jännitys ja mahdollinen kynnys opettaa vieraita kieliä huomioitaisiin enemmän esimerkiksi opettajankoulutuksessa, ja näin ollen vieraiden kielten opetusta valmistaviin kursseihin voitaisiin pyrkiä keksimään ratkaisuja, jotka vähentäisivät jännityksen esiintyvyyttä.

Olisi myös kiinnostavaa perehtyä tarkemmin mahdollisiin eroihin luokanopettajaopiskelijoiden ja jo työelämässä olevien opettajien välillä. Yksi merkittävä näkökulma tutkimustuloksissa voisi olla akateemisen itsetunnon kehittyneisyys ja opetuksesta kertynyt kokemus. Toisaalta voi olla, että esiintymisjännitys vieraiden kielten opetuksessa on ihmiskohtaista, eikä ole yhteydessä työkokemukseen tai akateemiseen itsetuntoon. Tulevassa tutkimuksessa voisi keskittyä myös jo aiemmin mainittuun opetuskokemukseen luokanopettajaopiskelijoiden välillä. Tutkimus voitaisiin laatia esimerkiksi määrällisenä tutkimuksena, jossa rajattaisiin luokanopettajaopiskelijoiden opettamiskokemusta. Kokemusta

voisi kartoittaa vieraiden kielten lisäksi myös muista oppiaineista. Näin saataisiin tietoa siitä, kuinka jännittävää ja uutta opettaminen tutkittaville on ylipäänsä.

Jatkotutkimus, jossa perehdyttäisiin tarkemmin vieraan kielen opettamista tukeviin ja rajoittaviin tekijöihin toisi myös lisää informaatiota tutkimuskentälle. Tässä tutkimuksessa lähdimme kohti tätä aihetta, mutta rajasimme alueen lähinnä jännitystä aiheuttaviin tekijöihin. Tutkimus, jossa lähestyttäisiin myös näkökulmaa liittyen vieraiden kielten opettamista vahvistaviin kokemuksiin ja keinoihin, antaisi jälleen erilaista lähestymispintaa aiheelle.

Lähteet

- Arjas, P. (2002). *Muusikoiden esiintymisjännitys: Tapaustutkimus klassisen musiikin ammattiohjelmoijien jännittäjätyypeistä ja esiintymisvalmennuksen kurssikokemuksista.*
- Clarke, Mark A. (1983) "The Scope of Approach, the Importance of Method, and the Nature of Technique." *Applied Linguistics and the Preparation of Second Language Teachers: Toward a Rationale.* Ed. James E. Alatis, H. H. Stern, & Peter Strevens. Washington: Georgetown Univ. Press
- Ganyaupfu, E. (2013). *Teaching Methods and Students' Academic Performance.*
- Cohen, Manion & Morrison (2018). *Research methods in education*
- Haavisto, E. (2019). *Kuudesluokkalaisten suhtautuminen ruotsin kieleen. Tampereen yliopisto.*
- Hartikainen, V. (2003). *Ruotsinopiskelu ja ruotsinopiskeluolosuhteet eräänä syynä oppilaiden ruotsikielteisyyteen. Joensuun yliopisto.* Teoksessa Koskela, M. & N. Pilke (toim.) 2003. *Kieli ja asiantuntijuus. AFinLAN vuosikirja 2003. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja nro 61. Jyväskylä*
- Hautamäki, A. (2020). *Suomen kielen opettajien ja opiskelijoiden mielipiteitä ja kokemuksia käänteisestä luokahuoneesta opetusmenetelmänä.*
- Hirsjärvi & Hurme 2001, *Tutkimushaastattelu – teemahaastattelun teoria ja käytäntö*
- Jaatinen, R. (2003). *Vieras kieli oman tarinan kieleksi – Autobiografisen refleksiivinen lähestymistapa vieraan kielen oppimisessa ja opettamisessa.*
- Kangasvieri, T. (2022). "Mielestäni on hyvää yleissivistystä osata muitakin kieliä kuin omaa äidinkieltään." : kvantitatiivinen tutkimus suomalaisten perusopetuksen yläkoulun oppilaiden vieraan kielen oppimismotivaatiossa. *Jyväskylän yliopisto.*
- Kunttu, K., Almonkari, M., Kylmälä, M., & Huttunen, T. (2006). *Yliopisto-opiskelijoiden esiintymisvarmuus ja esiintymisjännitys opiskeluterveydenhuollon näkökulmasta. Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti, 43 (4)*
- Lightbown, P.M., Spada, N. (2021) *How Languages are Learned. 5th edition*
- Lintunen, P., ym., *Kuinka kieltä opitaan: opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle* (2015)
- Turun yliopisto. (2024). *Opinto-opas: Luokanopettajan tutkinto-ohjelma, Turku, kasvatustieteen kandidaatti ja kasvatustieteen maisteri*
- Mitchell, S., Sehlbach, C., Franssen, G. H. L., Janczukowicz, J., & Guttormsen, S. (2024). *Taxonomy of teaching methods and their use in health professions education: A scoping review protocol*

Moeller, A., Catalano, T. (2015). *Foreign Language Teaching and Learning*. University of Nebraska-Lincoln

Parkkola, M. (2024). *Erityisopettajien ja luokanopettajien opetusmenotit ja oppimiskäsitykset vaativan erityisen tuen opetuksessa*.

Richards, Jack C.; Rodgers, Theodore S. (2014) *Approaches and methods in language teaching*

Liitteet

Liite 1. Haastattelukysymykset

1. Miten koet jännitystä elämässä? Millaisissa tilanteissa?
2. Millaisia fyysisiä ja henkisiä reaktioita jännitys tuottaa?
3. Millaista jännitystä koet opetustilanteissa?
4. Kuvaile, millaiseksi jännitys muuttuu, kun kyseessä on vieraan kielen opetustilanne?
5. Kuvaile, millaiseksi koet vieraat kielet itsellesi? Millaisia kokemuksia sinulla on vieraan kielen oppimisesta, opetuksesta tai käytöstä?
6. Miten käyttämäsi opetusmenetelmät eroavat vieraan kielen opettamisessa verrattaessa muihin oppiaineisiin?
7. Miten koet luokanopettajakoulutuksen valmistavan vieraan kielen opetukseen?

Liite 2. Tietosuojalomake

Rekisterin nimi	Luokanopettajaopiskelijoiden esiintymisjännitys liittyen vieraan kielen opetukseen
Rekisterinpitäjä	Kaisu Laine, +358445504767, kannla@utu.fi , Turun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Opettajankoulutuslaitos Amalia Virjonen, +358442012044, akvirj@utu.fi , Turun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Opettajankoulutuslaitos
Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja käsittelyn oikeusperuste	Teemme tutkimusta Turun yliopiston kandidaatin tutkielmaa varten. Keräämme aineistomme haastattelemalla luokanopettajaopiskelijoita 1. vuosikurssista 5. vuosikurssiin. Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisena käsittelyperusteena on ☒ käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten (yleinen etu 6 art. 1 e-kohta) ☐ rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojen käsittelyyn (suostumus 6 art. 1 a-kohta) ☐ muu mikä _____
Käsiteltävät henkilötietoryhmät	Rekisteriin talletetaan rekisteröidystä seuraavia tietoja: opiskeluvuosien määrä, opintopisteiden määrä ja opetuskokemus
Henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät	Tietoja ei siirretä eikä luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle. Aineistoa käsittelee vain tutkielman tekijä ja tarvittaessa hänen ohjaaja.
Tiedot tietojen siirrosta kolmansiin maihin	Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.
Henkilötietojen säilyttämisaika tai sen määrittämisen kriteerit	Aineistoa säilytetään Turun yliopiston tietoturvajärjestelmässä viiden vuoden ajan, jonka jälkeen se hävitetään tietoturvallisesti.
Rekisteröidyn oikeudet	Rekisteröidyllä on oikeus pyytää pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää tietojensa oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa niiden käsittelyä. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta tieteellisessä tai historiallisessa tutkimustarkoituksessa silloin, kun poisto-oikeus todennäköisesti estää käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti. Poisto-oikeuden toteuttamista arvioidaan tapauskohtaisesti. Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle.
Tiedot siitä, mistä henkilötiedot on saatu	Kyselylomakkeen lähettämiseksi pyydetään sähköpostiosoitteita tai viestin välitysmahdollisuutta yliopistolta. Muut tiedot kerätään suoraan haastatteluun osallistuvilta.

Tiedot automaattisen päätöksenteon ml. profiloinnin olemassaolosta	Tietoja ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon tai profiloinnin tekemiseen.
--	--

Liite 3. Taulukko haastatteluvastauksista

	jännitys ylipäättään opetustilanteissa	jännitys vierasta kieltä opettaessa	vieraan kielen vs. muiden oppiaineiden opetusmenetelmät	aiemmat kokemukset
1. haastateltava	jos aihe ei ole tuttu	englannissa ei jännitystä, ruotsissa enemmän	koittaa puhua vierasta kieltä tunnin aikana oppilaille, kun taas esimerkiksi matematiikan kieli tai äidinkielen kirjakieli ei niin luonnistu, vieraassa kielessä seuraa enemmän kirjaa, ja tekee asioita vähemmän spontaanisti ja enemmän suunnitellusti, haluaa, että kaikki ymmärtää vieraan kielen opetuksen	koulussa ei ole ollut kovin hyvä kielissä, englannin kielen oppinut kunnolla ulkomailla ja saanut siitä hyviä kokemuksia → innokas puhumaan ja käyttämään kieltä, ruotsin kielestä ei hyviä kokemuksia, ei ole ollut motivaatiota opiskella, ei koe mielekkääksi puhua kieltä
2. haastateltava	oppilaiden mielipiteet jännittää, tietää olevansa ylempällä tasolla → oppilaisiin tutustuttua jännitys vähenee	asioiden sanominen tarpeeksi ymmärrettävästi, artikulaation selkeys, koska kyseessä ei oma äidinkieli	vieraassa kielessä suosii opetusmetodeja, jotka osallistaa oppilaita, oppilaat pääsemät kokeilemaan oppimaansa	käynyt englannin kielen aineopinnot, jotka ovat vahvistaneet kielitaitoa ja tuoneet itsevarmuutta
3. haastateltava	jos oppilaat kysyvät jotain, mihin ei tiedä vastausta	englannin opettaminen ei erityisesti jännitä, ruotsin opettaminen ja puhuminen jännittää	materiaalien löytäminen haastavampaa vieraaseen kieleen, materiaalien soveltaminen haastavampaa vieraassa kielessä, koska ei ole oma äidinkieli	kokee omaavansa hyvän kielipään, kokee oppivansa helposti uuden kielen, kielten opiskelu ollut kivaa, muttei ehkä aina niin motivoivaa
4. haastateltava	ennen opetustilannetta (mm. suunnitteluvaihe)	englannin puhuminen jännittää, jos sitä pitää puhua koko	vieraassa kielessä kyselee enemmän, enemmän	kokee kielitaitonsa suhteellisen hyväksi, on

	jännittää, itse opetustilanteessa ei enää	ajan, muiden kielten puhuminen oppilaille jännittää vielä enemmän	havainnollistavaa materiaalia (esim. kuvat)	kerännyt kielitaitonsa muualta kuin koulusta
--	---	---	---	--